

GLASNIK

Izhaja vsak petek

Uredništvo:
Kopitarjeva ulica 6

Naročnina znaša:
celoletna . . . K 4.—
pololetna . . . K 2.—
četrtletna . . . K 1.—

Posamezna številka
stane 10 vin.

AVSTR. KRŠČ. TOBAČNE DELAVSKE ZVEZE

Št. 33.

V Ljubljani, dne 13. avgusta 1915.

Leto VIII.

Določitev sladkornih cen na Kranjskem.

Cesarska kranjska deželna vlada je izdala pod številko 19183 odlok dne 2. avgusta, ki uvaja najvišje cene sladkorju.

Določa med drugim, da se cene v veletrgovini (temeljne cene znašajo 79 in 88,50 kron za 100 kg) ne smejo zvišati več, kakor v spodaj objavljenem seznamu.

V mali trgovini se ne sme zahtevati pri kilogramu več kakor 7 vinarjev dobička.

Kdor se ne bi držal teh določil, ga bodo kaznovale politične oblasti z denarno globo do 3000 kron, če ne bi bilo postopanje kaznivo tudi po določilih sodno kazenskih določil.

Seznam I. določa cene na podlagi cene K 79 v prvi vrsti cen, v drugi vrsti cen pa na podlagi cene K 88,50 za sto kilogramov. Cene za posamezne kraje so:

Postojna	84,95	94,45
Jesenice	83,50	93,00
Škofja Loka	83,95	93,45
Dobrava	83,60	93,10
Domžale	84,45	93,95
Trnovo-Bistrica	85,25	94,75
Duplje	84,15	93,65
Bohinjska Bistrica	83,80	93,30
Borovnica	84,50	94,00
Kočevje	85,10	94,60
Velike Lašče	84,75	94,25
Velike Lašče	84,75	94,35
Grosuplje	84,45	93,95
Dobrepolje	84,70	94,20
Gradac	85,70	95,20
Mirna Peč	85,00	94,50
Jarše-Mengeš	84,45	93,95
Javornik	84,15	93,65
Št. Janž	85,15	94,65
Kandija	85,25	94,75
Kilovče	85,15	94,65
Kranj	83,85	93,35
Kresnice	84,55	94,05
Kranjska Gora	84,20	93,70
Laze	84,45	93,95
Ljubljana	84,00	93,50
Lesce	83,70	93,20
Dovje	84,20	93,70
Litija	84,60	94,10
Logatec	84,70	94,20
Stara Cerkev p. Kočevju	85,10	94,60

Metlika	85,70	95,20
Naklo	84,05	93,55
Mokronog-Bistrica	85,05	94,55
Mirna	85,00	94,50
Tržič	84,25	93,75
Nomenj	83,80	93,30
Zgornje Ležeče	85,20	94,70
Ortnek	84,85	94,35
Podnart-Kropa	84,25	93,75
Prestranek	85,00	94,50
Radovljica	83,70	93,20
Rakek	84,80	94,30
Radeče-Belapeč	84,15	93,65
Ribnica	84,95	94,45
Raduha vas	84,75	94,25
Novo Mesto	85,10	94,60
Zagorje	84,75	94,25
Zalog	84,35	93,85
Semič	85,55	95,05
Šmarje-Sap	84,40	93,90
Št. Peter na Kranjskem	85,10	94,60
Zatičina	84,65	94,15
Škofelca	84,35	93,85
Kamnik	84,55	94,05
Štence	83,70	93,20
Straža - Toplice	85,20	94,70
Terzin	84,40	93,90
Trebnje	84,90	94,40
Černomelj	85,70	95,20
Uršna Sela-Toplice	85,45	94,95
Bled	83,60	93,10
Vižmarje	84,25	93,75
Verd	84,60	94,10
Višnja Gora	84,60	94,10
Bohinjska Bela	83,70	93,20
Virčna Vas	85,30	94,80
Čušperk	84,60	94,10
Medvode	84,15	93,65

× × ×

Vse kraje smo navedli, da bodo mogli naši bravci in bravke nadzorovati prodajo sladkorja.

Od 8. avgusta nadalje ne sme noben branjevec ali trgovec zahtevati pri kili sladkorja 7 vinarjev več, kakor je navedeno v zgorajšnjem seznamu.

Zgled:

Gospodinja Marija kupi v Ljubljani pri trgovcu kilo sladkorja. Trgovec zahteva zanj 1 krono 5 vinarjev. Največ bi smel zahtevati 1 krono. Gospodinja Marija bo to pretirano zahtevo takoj naznanila ali na rotovžu ali pa na policiji. Trgovec bo kaznovan, da bo črn.

Izven Ljubljane naj se tisti, ki bodo zahtevali za sladkor višje cene, kakor so zdaj od 8. avgusta t. l. naprej določene, ovadijo orožništvu, ki jih bo že znalo naviti, kakor zaslužijo.

Razboritejši delavci in delavke, počite o tej velevažni zadevi svoje sotovariše in sotovarišice! Boj izkoriščevalcem delavstva, brezobziren, naj se po postavni poti vojskuje na celi črti.

Preskrba z žitom in moko.

Vlada je izdala dne 12. julija odlok, ki določa sprejemne cene za pšenico, rž, ječmen in za oves. Po tej odredbi so splošno veljavne sledeče najvišje cene:

Pšenica od 12. do 31. julija 38 K.
» od 1. do 15. avgusta 37 K.
» od 16. do 31. avgusta 36 K.
» od 1. do 15. septembra 35 kron.

Pšenica do žetve 1916 34 K.
Rž od 12. do 31. junija 30 K.
» od 1. do 15. avgusta 29 K.
Rž do žetve 1916 28 K.

Te cene so 2 K 50 h do 3. K 50 h višje kakor do zdaj določene najvišje cene. Od starih najvišjih cen se pa razločujejo še v tem, da določajo začetkom višje in potem vedno nižje cene, da se tako pospeši dobava žita. Cene niso več različne po kronovinah, marveč so v celi državi enake.

Bolj kakor nakupovalne cene pa zanima brez dvoma delavstvo vprašanje, koliko da bo stala moka. Cene pšenici in rži so primeroma pri nakupu visoke, po našem mnenju veliko previsoke, kar smo že svoj čas naglašali. Moki so se pa določile sledeče cene:

Pšenična moka za peko, pšenični zdrob, takozvano graham krušna moka 68 K.

Pšenična moka za kuho 58 K.

Pšenična krušna moka 42 K.

Pšenična enakovrstna moka 52 K

13 vin.

Ržena enakovrstna moka 42 K.

Otrobi 17 K.

Te cene se umevajo za 100 kg v mlinu. Cena v podrobni kupčiji se šele določi tako, da se bo vračunavala vozina in primeren dobiček prodajalcu.

Če primerejamo sedanje cene s cenami pred vojsko, velja ta-le primera:

Majnika lani je stal kg moka ničla (nularca) 42 h v mali prodaji. Zdaj se je pa določila uradno cena moki nularci 68 h za kg v veletrgovini in znaša razloček 26 h.

Proti draginji.

Stajersko namestništvo je izdalo naslednji odlok: Notranji minister je dne 22. julija 1915 izdal celo vrsto odredb, ki imajo namen, da v okviru obstoječih postavnih določil ne samo ustavijo nadaljne povišanje cen živilom, marveč tudi dosežejo znižanje istih. Te predpise je treba v interesu ureditve tega tudi za obrambo domovine velevažnega vprašanja najtančnejše izpolnjevati in pridržim si, da bom nadzoroval po uradnikih, ki bodo nalašč za to določeni, delovanje, ki se mora po podrejenih oblasteh v smislu tega razglasa z vsem pritiskom razviti. Mislim, da mi ni treba še omenjati, da bom v vseh slučajih, kjer bom opazil, da se v tem oziru ne vrši dolžnost ali da je premalo odločnosti, proti dotičnim organom z brezobzirno strogostjo nastopil. Za izpeljavo ministrske odredbe določam naslednje:

1. Za nadzorovanje trgovine z živili, in sicer trgovine, ki se vrši neposredno iz proizvajalnega kraja (prodaja mleka, živine, sadja in sočivja neposredno po proizvajalcu) kakor tudi trgovine na javnih trgih, v prodajalnah in na stojnicah, se naj v vsaki večji občini, dalje v vsakem večjem industrijskem kraju, v kolikor občinskemu predstojniku ni na razpolago tržna policija, določijo pripravne osebe kot zaupniki občinskega predstojnika, ki morajo vedno paziti na cene na trgu z živili; ti zaupniki ne smejo biti tr-

govci, niti poljedelci, biti pa morajo zadostno izobraženi, da lahko presojujejo gospodarske dogodke, ki so podrejeni njih nadzorstvu.

2. V večjih mestih bodo posebni organi tržne policije, v drugih v poštevedošlih krajih pa v smislu točke 1 določeni zaupniki, izvajali nadzorstvo na trgu z živili na sledeči način: notiranje zahtevanih cen za mleko, živino, meso, sadje, sočivje, jajca, mast in druga potrebna živila na podlagi lastnega opazovanja, kakor tudi na podlagi popraševanja pri zaupnih konzumentih; poizvedeti bodo morali vse nastale stroške med producentom in malo trgovino, vpoštevajoč prevozne stroške in režijske izdatke; to se naj poizve od zaupnih poljedelcev in malih trgovcev; kjer so konzumna društva, se bodo vprašali v prvi vrsti predstojniki in skladiščniki teh. Na podlagi teh poizvedb morajo organi tržne policije, oziroma zaupniki neprestano poročati občinskemu predstojniku.

3. Na podlagi po točki 2 dobljenih podatkih morajo občinski predstojniki seveda v soglasju s popolnoma nepristranskimi izvedenci presoditi, če so te cene primerne ali jih pa naznaniti predpostavljeni politični oblasti, da jih preizkusi. Kar se tiče presoje, če so cene primerne, opozarjam, da morajo biti za podlago pri določitvi cen na tržni položaj, marveč stroški proizvodnje. Ko so se poizvedle primerne cene, morajo podrejene oblasti in občinski predstojniki takoj pri državnem pravdnistvu naznaniti vse tiste trgovce in producente, ki zahtevajo višje cene. Naloga organov tržne policije in zaupnikov je, da sporoče občinskemu predstojniku imena tistih trgovcev in producentov, ki zahtevajo previsoke cene.

4. Politične podrejene oblasti morajo z vsem pritiskom skrbeti za to, da bo imel vsak prodajalec, posebno

na tržnih stojnicah, svoje cene na vidnem prostoru nabite; od mene poslani nadzorovalni uradnik bo posebno pazil na zpeljavo te odredbe.

5. § 152 obrtnega reda se bo moral z največjo strogostjo vporabljeni povsod tam, kjer se bo opazil trajen odpor proti odredbam točke 4.

6. Kot mesta, v katerih se morajo v smislu ministrstva odredbe vsak teden nastaviti tabele s cenami o v minulem tednu dognanih tržnih cenah, določam Gradec, Celje in Ljubno (Leoben). Gospod vladni komisar mestne občine Gradec, gospod celjski župan in gospod okrajni glavar v Ljubnem dobe tedaj istočasno po 30 vzorcev takih tabel z naročilom, da morajo skrbeti, da se te najskrbnejše izpolnijo in vsak teden, najkasneje do petka, prvič tedaj dne 6. avgusta, predlože namestništvu. Teden naj se šteje od petka do petka. Cene naj se doženejo in preizkusijo na podlagi točke 1 te odredbe.

7. Posebno pa moram opozarjati predstojnike političnih oblasti in župane večjih mest in industrijalnih krajev na dolžnost, da delajo na to, da se ustanove organizacije, ki so pripravne, da delujejo na znižanje cen; šlo bo pred vsem za to, da se živila v velikem številu nakupijo neposredno pri producentu in se potem prodajo malim trgovcem po cenah, ki jih naj določi občinsko zastopstvo; na ta način se prav lahko doseže znižanje cen, ker je odstranjena medtrgovina. Nadalje naj mesta in druge občine, ki imajo lastne klavnice, nakupujejo in koljejo živino in prodajajo meso v lastni režiji na občinskih stojnicah. Ni mi treba poudarjati, da bom vsa taka prizadevanja kar najbolj podpiral in uradnim predstojnikom naročam, da me vedno sproti obveščajo o uspehu pogajanj z občinami, da se ustanove take naprave.

X+Y

Prepozno.

(Konec.)

Vstopil je sluga in ji izročil brzovjav. Samo se ji je zasmejalo. Vedela je, kaj je.

O, ta Ivan, kako otročji je res. Lahko noč ji želi. To je storil še vedno, kadar ni bil pri njej. Njej ni prišlo kaj takega nikoli na misel. Pogledala je na uro. Kaj ko bi šla sedaj k njemu. Prepozno je že. Sedla je v naslonjač in začela brati. Enkrat, dvakrat in kakor okamenela je začela glasno v tretje.

Policijski komisarjat.

Z obžalovanjem naznanjam, da je bil dr. I. N. povožen na vogalu Franc Jožefove ceste od nekega avtomobila in da je takoj mrtev obležal. Odprla je vrata. Zunaj je čakal sluga in ji naznanil, da spodaj čaka avtomobil. Odkimala je in se vrnila v sobo. Luči so jo motile. Pogasnila jih je in se plazila v temi do postelje in položila nanjo brzovjav. Stala je nepremično. Kaj, kako, ni mogla vsega pojmiti. — »Prepozno,« je zdajci zavpila in se zgrudila ob nje-

govi postelji. Kakor pobesnela si je pulila lase in vpila: »prepozno, prepozno.«

»Samo še enkrat mi ga daj, samo še enkrat, ljubi Bog! Ivan, Ivan!«

Nekdo je vstopil naglih korakov. Globoko in hitro je dihal. »V temi, ljubica? Kje pa si?« se je oglasil Ivan in prižgal luč. Še enkrat se ji je izvil bolesto iz prsi: prepozno. Pristopil je k njej, jo objel in položil na posteljo. Poravnal ji je lase, v katere so se krčevito zamotali nje roki in obrisal kri raz ustnic, katere je v obupu razgrizla z zobmi. Pokleknil je poleg nje in ji govoril tiho: »Dete moje, kaj ti je? Česa si se tako prestrašila. Jaz sem pri tebi, tvoj Ivan. Preje sem končal, kot sem mislil in sem se z brzovlakom pripeljal k tebi. Med potjo sem večerjal. Zakaj me ne poslušaj. Kaj je prepozno, čemu neprestano ponavljati to besedo? Tako sem hitel domov. Hotel sem se naglo preobleči in te potem iznenaditi pri Miri. Neki zdravnik, ki se mu je najbrže še bolj mudilo kot meni, je pred menoj zapustil sanatorij in vzel v naglici moj površnik. Vidiš me, ves premrazen sem prišel k tebi. Pogledaj me vendar! Nagnil se je nad njo in se pre-

strašil, ko jo je ugledal vso prepadeno in obupano. Začel jo je poljubovati in klicati: »Ljubica, za Boga, kaj ti je?« Počasi je iztegnila roko in molče pokazala na brzovjav.

Prebral ga je. Sprva ga ni razumel, potem se mu je začelo jasiti. Ubogi kolega!

Torej oni, ki je v naglici vzel njegov površnik, je ubit — mrtev. V površniku je ležala njegova listnica in Jerin list — zato ta brzovjav. Potem pa se je sklonil ginjen nad svojo ženo. »Flora, tako me ljubiš?« je vprašal z začudenjem. To je Floro vzbudilo. Oklenila se ga je kot nikdar popreje in nič več ga ni hotela izpustiti. Prijela ga je za roke in mu jih je začela poljubovati v globoki udanosti. »Ivan! odpusti, nisem zaslužila tvoje ljubezni. Sedaj, ko te mi je ljubi Bog vrnil, ti bom služila, te bom v resnici ljubila. Vse, vse rože bodo tvoje, Ivan moj, moj!«

»Vendar enkrat!« se mu je izvilo iz dna duše in »Marija, ah Marija!« so mu zašepetale ustnice, ko je položil izmučeno glavo v njeno naročje. Kakor bele rože, so oklepale njene bele roke Ivano-ve temne lase.

Glasnik

Avstrijske krščanske tobačne delavske zveze.

NOVA UREDITEV NEZGODNE PRE-SKRBE.

Naš list je že opsal obširno razme-re, kakršne so nastale zdaj glede na nezgodno zavarovanje tobačnega delavstva. Načelstvo Avstrijske kršč. tobačne delavske zveze je zavzelo svoje stališče glede na lastno nezgodno za-varovanje in je vložilo glavnemu rav-nateljstvu sledečo spomenico.

Z Najvišjim odlokom 19. majnika t. l. se je odpravilo nezgodno zavarovan-je tobačnega delavstva pri pokra-jinskih nezgodnih zavarovalnicah in se je skrb za v službi ponesrečenih to-bačnih delavcev prevzela v breme ci-vilnega penzijskega etata po c. kr. glavnem ravnateljstvu. Podpisano načelstvo se počašča v imenu krščanskega tobačnega delavstva zavzeti k novi preuredbi sledeče stališče:

Krščansko organizirano delavstvo izjavlja, da je temeljno izpremembo glede na nezgodno preskrbo zadovoljno, ker je prepričano, da se ne name-ravajo kratiti koristi delavstva. Odred-be c. kr. glavnega ravnateljstva se pa v marsikaterih važnih točkah tako razločujejo od dosedanjih veljavnih določil, da je načelstvo »Zveze prisil-jeno, da v imenu svojih članov predlo-ži sledeče želje v blagohotno vpošte-vanje:

Med tem ko pri pokrajinskih ne-zgodnih zavarovalnih zavodih zavarovan-ci po svojih izvoljenih zaupnikih soodločujejo, c. kr. glavno ravnatelj-stvo za novo nezgodno zavarovanje tobačnega delavstva ni ničesar poskr-belo. Presoja nezgodnih posledic in določitev nezgodne rente naj se opira v bodoče le na mnenje tvorniškega, oziroma uradnega zdravnika. Dasi ne dvomimo o objektivnosti in o znanju gospodov zdravnikov, smo le prepričani, da njih izvid sam ne more zado-ščati za odmero nezgodne rente. To prepričanje potrjuje praksa pri drugih postavno obstoječih nezgodnih zavarovalnih zavodih. Ne presojajo se nam-reč posledice nezgod edino na zdravniške izvide, marveč tudi na pravno mnenje glede na vsak posamezen slu-čaj. Nezgodni zavarovalni zavodi od-ločajo šele temeljem obeh izvidov po komisiji, ki je sestavljeno iz enakega števila zastopnikov delavstva, podjet-nikov in vlade. Tako sklenjen odlok je brezdvomno v veliko večji meri prime-ren, da zagotovi poškodovancu primer-no odškodnino, kakor bi to bilo, če bi le posamezna oseba določala višino od-škodnine. Pri postavnih nezgodnih zavarovalnicah gre ponesrečencu še pravica, da se lahko proti odmeri od-škodnin pritožijo na rabsodišče.

Po novi ureditvi c. kr. glavnega ravnateljstva so obremenjeni tudi bolniški zavodi z bremenom, ki jih do zdaj niso morali nositi. V smislu nezgodne zavarovalne postave je moral zavod bolniščino, izplačano ponesrečenemu čez četrti teden bolniškemu zavodu vrniti. Odredbe c. kr. glavnega ravnateljstva pa ne obsegajo določil o takih povračilih, dasi so, kakor znano, bolniški zavodi tvorniških blagajn večinoma pasivni.

Določila o pravici dobivanja rent, o nadaljni vporabi ponesrečene de-lovne osebe v tvorniški službi, kakor tudi o morebitni spojitvi obeh stvari, niso dovolj jasna in ne obsegajo vseh slučajev. Delavstvo glede na materi-elno usodo v bodoče ponesrečenih oseb ne more biti pomirjeno dovolj.

Prepričani smo sicer, da namera-va c. kr. glavno ravnateljstvo tobačne režiije postopati ob nezgodah najveli-kođušnejše, a prosimo le z ozirom na navedene pomanjkljivosti ob preure-ditvi nezgodnega zavarovanja, če že uvodoma utemeljene želje izpolnijo, ki so:

1. Predno se pripozna renta, ozi-roma se vpokoji zaradi kake delovrš-bene nezgode, naj se predloži izvid tvorniškega, oziroma uradnega zdrav-nika pristojnemu odboru bolniškega zavoda, ki nam gre pravica, da stavi predloge.

2. Proti odmeri priznane odškodni-ne, oziroma vpokojitve radi kake ne-zgode, gre dotični delovni osebi pra-vice, da se pritoži na rabsodišče, ki se sestavi pri c. kr. glavnem ravnatelj-stvu. Kot zastopniki delavstva v razso-dišču poslujejo člani dunajskega bolniškega odbora.

3. Bolniška podpora, ki se po tvor-niških bolniških blagajnicah izplača ponesrečenim delovnim osebam nad štiri tedne, naj se bolniškim blagajnam povrne po c. kr. glavnem ravnatelj-stvu.

4. Izdaja naj se obširna določila o upravičenosti in o plačilu kake ne-zgodne rente, o nadaljni vporabi v tvor-niški službi ob znižani delosposobno-sti itd.

× × ×

To je pač najmanj, kar se more zahtevati.

Vojni dogodki

od 4. do 10. avgusta.

Minuli teden je prinesel zavezni-škemu orožju zopet lepe uspehe. Avstrijske čete so zasedle trdnjavo Ivan-gorod, nemške pa glavno mesto Ruske Poljske, Varšavo. Rusi so se tu umak-nili na vzhodni breg Visle, kjer leži varšavsko predmestje Praga in so od tam s topovi streljali v Varšavo. Se-daj so pa Nemci izsilili prehod čez Vi-slo in zasedli Prago. Od tu prodirajo dalje proti vzhodu. Posledica zadnjega uspeha je, da je sedaj tudi trdnjava Novogeorgievsk popolnoma odrezana in se pač ne bo mogla dolgo držati. Tudi na ostalih točkah osrednji dr-žavi povsod napredujeta. Rusi že iz-praznujejo Rigo, Kovno, Vilno, Grod-no in Bjelostok. Armadi nadvojvode Jožefa Ferdinanda in feldmaršala Mackensena zmagovito prodirata proti severu in ogrožata rusko armado vzhodno od Varšave. Vse kaže na to, da bo na ruskem bojišču kmalu padla odlo-

čitev. Bog daj, da bi se to čim preje zgodilo, da se bodo potem naše hra-bre čete lahko z vsilo vrgle na iz-dajalskega sovražnika, ki napada našo ožjo domovino. Italijani že sedaj, ko so naše čete že v manjšini, nikamor ne morejo kljub ogromnim žrtvam, ki jih imajo vsak dan pri svojih brezuspešnih napadih. Ko bodo naše čete obračunale z Rusi, bodo pošteno plačale laško za-vratnost in izdajalstvo. Tudi naša mor-narica izvrstno deluje. Dosedaj je za-dela Italijanom že občutne izgube, ne da bi sama kaj izgubila.

Za **Srbijo** je značilna izjava nekega njenega poslanika, ki je izjavil, da je srbska armada preslaba za novo ofen-zivo. To se tudi čuti, kajti Srbi bi go-tovo zopet poizkušali udariti čez mejo, če bi le mogli.

Na vseh ostalih bojiščih je položaj neizpremenjen.

Grobnica Bourbonov v Gorici.

V frančiškanski cerkvi avstrijske Niz-ze, v Gorici, ki se zdaj zanjo bijejo tako ljuti boji, je grobnica zadnjih Bourbonov. Prvega so v njej pokopali leta 1836. kralja Karola X. Po smrti grofice Chambord so grobnico za vedno zaprli. Do leta 1883. so počivali kralj Karol X., vojvoda in vojvo-dinja Angoulême (hči Ludovika XVI.) ter vojvodinja Parma v Ludovikovi kapelici v ladji na levi strani. Tu je pa bilo premalo prostora za nadaljne krste. Ko je potem grof Chambord, vnuk Karola X. v Frohs-dorfu pri Dunaju umrl in bi ga bilo treba prepeljati v Gorico, so pod glavnim oltar-jem izpraznili dva prostora stare kripte, da ju prirede za grofa in grofice krsti. Tu-sem so spravili nato tudi krste iz Ludo-vikove kapelice. V temotno grobno ka-pelo se pride po neke vrste predsobi; na njenih stenah vise zaprašeni venci. Sredi kapele stoji podoba Kristusova iz kararskega marmorja, na visokem podstavku pa so izklesane francoske lilije, insignije reda Sv. Duha ter ostali znaki stare fran-coske kraljeve družine. Na levi in desni Kristusa so po tri krste. Na desni strani počiva v sredi kralj Karol X., ob strani mu vojvoda in vojvodinja Angoulême-ska. na levi je krsta grofa Chamborda, »Hen-rika V.«, kakor ga francoski rojalisti ime-nujejo, poleg njega na eni strani njegova soproga, na drugi pa vojvodinja Parm-ska. Sarkofaga kraljev sta višja od drugih ter od dragocenejšega marmorja. Tudi umet-niški okraski, ki jih pri ostalih krstah ni, kažejo, da tu počivata visoki osebi. Za krstami so v steno kripte vzdane plošče iz črne marmorja z vzvišenimi napisi, ki pripovedujejo o življenjskih podatkih tu pokopane gospode. Poseben okrask je dobil grob »Henrika V.« Nad njim je raz-pet francoski kraljevi prapor z lilijami, ki je nekaj senčil njegovo zibelko. Izpolnili so mu željo, da se naj razprostira tudi nad njegovim grobom.

Cenj. naročniki »Naše Moči, ki pre-mene svoje bivališče, naj poleg novega naslova sporoče vedno tudi stari na-slov (kraj in pošta, vojaki v vojni črti številko prejšnje vojne pošte). Če kdo ne sporoči svojega prejšnjega naslova, se mu list ne more točno pošiljati.

Okno v svet.

Iz seje deželnega odbora kranjskega dne 9. avgusta t. l. Poročevalec deželni glavar dr. Šusteršič: Admiralu Hausu in njemu podrejeni vojni mornarici se v imenu dežele kranjske čestita na junaških dejanjih in krasnih uspehih v obrambo naše domovine. — Da se omogoči vstop v mornariško akademijo tudi sinovom iz nemovitih slojev kranjskega prebivalstva, je deželni odbor ob tej priliki soglasno sklenil, ustanoviti v ta namen pet deželnih ustanov. Te ustanove se bodo, če pritrđi pristojna vojaška oblast, oddale že s prihodnjim šolskim letom. — Deželnim uslužbencem se z ozirom na neznosno draginjo povodom rojstnega dne Nj. Veličanstva cesarja Franca Jožefa draginjska doklada iz meseca marca ponovi. — Tem povodom se dovoli tudi užitniskim uslužbencem enkratna draginjska doklada, in sicer v sledeči izmeri: Vodje boletnih uradov 60 K; pristavi in praktikanti, ki služijo že šest mesecev, 50 K; pristavi in praktikanti, ki služijo manj kot šest mesecev, 40 K. Vsak družinski oče dobi poleg tega za vsakega nepreskrbljenega otroka, starega pod 18 let, po 10 K priboljška. — 20odstotna draginjska doklada, ki so jo dosedaj uživali le nekateri učitelji in učiteljice, se tem povodom posploši in od dne 1. avgusta dalje do preklica izplača vsemu dejansko službujočemu učiteljstvu. — Z ozirom na časniška poročila o ukazu železniškega ministrstva glede službenega jezika pri državnih železnicah je deželni odbor storil korake.

Prepoved nabiranja mravljinih jajec. Gozdna mravlja spada med one koristne žuželke, ki pokončujejo škodljive žužke, posebno pa smrekovega prelca. Poslednjega poznajo posebno dobro v severnih delih naše države, kjer je mnogokrat nastopil v velikih množinah in opustošil razsežne gozde. Na Kranjskem sicer že več let ni opaziti velike kvare po škodljivih žuželkah, vendar je lahko mogoče, da se škodljivci, bodisi v obliki jajčeca, ličinke ali gosenice, bube, hrošča in metulja zaneso iz drugih krajev z železniškimi vagoni. Pri današnjih razmerah pa bi bilo preganjanje teh škodljivcev jako težavno, ako ne sploh nemogoče. Ker je dognano, da nam gozdna mravlja pomaga preganjati žužke, je bila izdana leta 1891. cblastvena prepoved nabiranja mravljinih jajec, ki so jih ponekod v velikih množinah nabirali in pošiljali trgovcem. Dotična prepoved je še vedno v veljavi in zato ob tej priliki opozarjamo nabiralce kakor tudi trgovce.

Izdajatelj Fran Ullreich, Dunaj. — Odgovorni urednik Jože Gostinčar. — Tisk Kat. Tiskarne.

Lekarna „Pri kroni“ Mr. Ph. A. Bohinc Ljubljana, Rimska cesta šte. 24.

Priporočajo se sledeča zdravila:

Balzam proti želodčnim bolečinam, steklenica 20 v.
Kapljice za želodec, izvrstno, krepljivo in slast do jedi pospešujoče sredstvo, steklenica 40 v.
Kapljice zoper želodčni krč, steklenica 50 v.
Pospalni prašek, proti ognjivanju otrok in proti potenju nog, skatlica 50 v.
Ribje olje, steklenica 1 krono in 2 kroni.
Salicilni kolodij, za odstranitev kurjih oces in trde kože, steklenica 70 v.
„Sladin“ za otroke, skatla 60 v.
Tinktura za želodec, odvajalno in želodec krepljivo sredstvo, steklenica 20 v.
Trpotčev sok, izvrstni pripomoček proti kašlju, steklenica 1 krono.
Železnato vino, steklenica 2 kroni 60 v in 4 krone 80 v.

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven
spadajočih potrebščin.

F. Meršol LJUBLJANA
Mestni trg 18.
Trgovina z modnim in drobnim blagom.

Velika izber vezenin, čipk, rokavio, nogavio, otroške obleke in perila, pasov, predpasnikov, žepnih roboev, ovratnikov, zavratnic, volne, bombaža, sukanca itd.

Predtiskanje in vezenje monogramov in vsakovrstnih drugih risb.

Spreezno blago

Zimerné cene

Pozor, slovenska delavska društva!

Kupujte svoje potrebščine pri znani in priporočljivi domači manufakturni trgovini

Janko Češnik
(Pri Češniku) LJUBLJANA

Lingarjeva ulica - Stritarjeva ulica
v kateri dobite vedno v veliki izbiri najnovejše blago za ženska in moška oblačila.

Postrežba poštena in zanesljiva.

Cene najnižje.

Cene najnižje.

A. & E. SKABERNÉ, Mestni trg šte. 10

Velika zaloga manufakturnega blaga, različno sukno za moške obleke, volneno blago, kakor ševijoti, popelin, delen, itd. za ženske obleke. — Perilno blago, cefirji, kambriki, batisti v bogati izbiri. Različno platno in šifoni v vseh kakovostih in širinah; potrebšine za krojače in šivilje. Flanelaste in šivane odeje, različne preproge za postelje, kakor tudi cele garniture. — Novosti v volnenih in svilenih robcih in šalih. Namizni prtji, servijeti in brisalke iz platna in damasta.

Priznana nizke cene!

Posebni oddelek za pletenine in perilo. Vse vrste spodnje obleke za ženske in moške, kakor: srajce, hlače, krila, bodisi iz šifona ali pa tudi pletene iz volne ali bombaža. — Največja izbira v nogavicah v vseh barvah kakor tudi v vseh velikostih za otroke. — Predpasniki najnovejših krojev iz pisanega blaga, šifona, listra in klota. Stezniki ali moderci od najcenejših do najfinejših. Fini batistasti, platneni in šifonasti žepni robci. — Zaloga gosjega perja in puha.

Vedno sveže blago!

Veliko skatlice v prvem nadstropju

Veliko skatlice v prvem nadstropju

Najboljša, najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska Posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Miklošičeva cesta št. 6

prilicje, v lastni hiši, nasproti hotela „Union“ za frančiškansko cerkvijo

sprejema hranilne vloge in vloge v tekočem računu, za katere jamčijo ne samo njeni zadružniki, temveč tudi

cela dežela Kranjska

in jih obrestuje po

4³/₄ 0/0

brez kakega odbitka, tako da sprejme vložnik od vsakih vloženih 100 kron čistih obresti 4.75 kron na leto. Stanje vlog je bilo koncem marca 1913 čez 22 milijonov kron. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice brezplačno na razpolago.

Načelstvo.